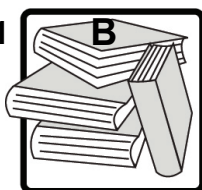

Begrijpend Lezen

WEEK 11

Lesbeschrijving

Niveau B: groep 6/7

Actueel
Onderwijs

Toelichting

Deze les gaan we in op strategie 5 Wat doe ik als ik een tekst niet meer snap? Deze strategie die de kinderen kunnen toepassen zowel tijdens als ná het lezen van een artikel, bestaat uit drie subvragen:

- Ik weet niet wat een **woord betekent**.
- Ik weet niet waarnaar een **verwijswoord** verwijst.
- Ik ben de **draad kwijt**.

Benodigde tijd

Een les duurt ongeveer 50 minuten, inclusief het lezen van het artikel. De tijdsaanduiding achter de lesonderdelen is indicatief.

Materiaal

Voor elke leerling:

- een exemplaar van de krant *Kidsweek Junior 11*,
- voor niveau **B** werkblad **B**

INTRODUCTIE

Krant lezen (10 minuten)

De kinderen lezen of grasduinen in Kidsweek Junior. Eventueel kunt u de nieuwswwoorden behandelen. U vindt ze onze website www.kidsweekjunior.nl/leraren onder het kopje Nieuwswrdn.

KERN

Klassikale instructie (20 minuten)

- **Laat de leerlingen het artikel 'Paniek door nepnieuws' lezen** op pagina 5 van Kidsweek Junior. Als ze daarmee klaar zijn, moeten ze artikel 1 en 2 op het informatieblad op pagina 5 van het lesboekje lezen.
- **Vraag aan de leerlingen wie één van de twee of beide artikelen niet snapt.** Grote kans dat er een leerling is die zijn hand op steekt. Zeker artikel 2 op het infoblad is voor velen té lang, té ingewikkeld en velen zullen de draad kwijt geraakt zijn. Vraag hem hoe het kan dat hij het artikel niet snapt. Noteer de antwoorden op het bord. Zijn er leerlingen die wél de artikelen snappen? Vraag hen wat de drie artikelen met elkaar te maken hebben.
- U gaat nu het strategieblad op pagina 1 van het lesboekje behandelen: Staan er moeilijke woorden in de artikelen die de leerlingen moesten lezen? Laat hen antwoorden en schrijf de moeilijke woorden op het bord.
Praat met de leerlingen hoe je achter de betekenis van moeilijke woorden kan komen. Hieronder staan manieren om moeilijke woorden te begrijpen. Behandel ze samen met een moeilijk woord uit het lijstje op het bord.
  - **Lees de zinnen rondom het moeilijke woord.** Kan ik misschien daaraan afleiden waar het over gaat?
  - **Heb ik dit woord eerder gezien of gehoord?** Waar ging het toen over?
  - Staat er misschien een **ander woord** in de tekst, dat **hetzelfde betekent?** (synoniemen)
  - Helpt het als ik het **woord in delen verdeel?** Bijvoorbeeld: *krediet-crisis*.
  - Kan ik iets zien aan de **vorm van het woord?** Bijvoorbeeld: *doneert* is een vorm van het werkwoord *doneren*.
  - **Ik zoek het woord op** in een woordenboek of een ander opzoekboek of op internet.
  - **Ik vraag het aan iemand.**

(Vervolg Lesbeschrijving Begrijpend Lezen niveau B bij *Kidsweek Junior* week 11)

- Naast dat je misschien de tekst niet snapt door één of meerdere moeilijke woorden, kan het ook zo zijn dat je niet snapt waar sommige woorden naar verwijzen. Wie kan er verwijzwoorden opnoemen? Inventariseer ze op het bord. (hij, zij, die dit, dat, toen....)
- Leest u nu een zin voor uit het artikel *Paniek door nepnieuws*: 'Toen ze hoorden dat ze voor niets zo bang waren geweest, werden ze woedend op de zender.' Vraag de kinderen: Wie weet wie ze bedoelen met 'ze'? Zoek een woord in de zinnen eromheen naar een woord dat je er voor in de plaats kunt zetten. Met 'ze' worden bedoelt: Veel mensen/Georgische kijkers.
- Laat de kinderen in groepjes verwijzwoorden onderstrepen in 'Paniek door nepnieuws' en in artikel 1 van het infoblad. Op een oefenblaadje schrijven ze waarnaar de verwijzwoorden verwijzen. Behandel enkele voorbeelden op het bord met de gehele groep.
- Artikel 2 op het infoblad op pagina 5 van het lesboekje, is een lang en moeilijk artikel. Als je de draad kwijt raakt, terwijl je aan het lezen bent, moet je teruggaan naar het stuk waar je het nog wél snapte. Dan lees je het moeilijke stuk nog een keer. Dan let je goed op moeilijke woorden die je eerst moet begrijpen voordat je verder leest. Misschien kun je de hoofdgedachte, de rode draad wel volgen? Dan streep je minder belangrijke informatie even door. Voor de rode draad is die niet belangrijk.
- Misschien moet je tijdens het lezen wel besluiten, dat dit artikel nog veel te moeilijk voor je is. Ga dan op zoek naar een makkelijker artikel over dit onderwerp. Eentje die je wél snapt.

Loop nu nogmaals samenvattend het stappenplan van de strategie door. De strategie staat voorop het lesboekje afgedrukt.

Verwerking zelfstandig (15 minuten)

Niveau **B**

De leerlingen maken werkblad **B** op pagina 3.

AFSLUITING (10 minuten)

Praat met de kinderen over deze strategie. Komt het vaak voor dat je een tekst niet meer snapt? Gebeurt dat dan al tijdens het lezen, of pas achteraf als je klaar bent dat je je realiseert dat je de tekst niet snapt?

Kun je vaak achter de betekenis van de moeilijke woorden komen door in de tekst te zoeken of woorden in stukjes te hakken?

Vinden ze het moeilijk om woorden te vinden die in plaats van verwijzwoorden gezet kunnen worden? Maken verwijzwoorden een tekst moeilijker of makkelijker?

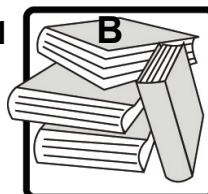
Pas deze stappen toe(betekenis woorden zoeken, woorden in de plaats van verwijzwoorden zoeken en teruglezen als je de draad kwijt bent), iedere keer als je een tekst niet meer snapt. Niet alleen in de les Begrijpend Lezen.

Op www.kidsweekjunior.nl/leraren vindt u werkbladen met antwoorden.

Opmerkingen

- Het aanleren van strategieën kan het beste hardop denkend gebeuren (modeling). De vragen die een ervaren lezer zich zelf stelt, soms onbewust, worden hierbij hardop uitgesproken.
- In de rubriek WERKWIJZER op de site (www.kidsweekjunior.nl/leraren; klik in de navigatiebalk boven de pagina's op WERKWIJZER) vindt u onder meer:
  - een overzicht van alle strategieën (kern- en tussendoelen) die in Actueel Onderwijs met *Kidsweek Junior* worden behandeld,
  - meer informatie over nieuwswwoorden.
- De afsluiting van de les is een belangrijk moment om met de kinderen te praten over de bruikbaarheid van een strategie. Uiteindelijk moet de leerling zelf afwegen welke strategie in te zetten bij het (beter) begrijpen van een artikel of tekst.

1 Wat betekenen deze woorden? Hak in tweeën om erachter te komen.

zeehond	HOND IN DE ZEE, ZEEHOND IS EEN DIER DAT LEEFT IN DE ZEE
radiopresentator	PRESENTATOR OP DE RADIO
postzegel	ZEGEL VOOR OP DE POST OM EEN BRIEF MEE TE VERSTUREN.
vogelkenners	KENNER VAN VOGELS, IEMAND DIE VEEL VAN VOGELS WEEET
vaatdoekjes	DOEKJES VOOR DE VAAT (AFWAS/AANRECHT)
judoles	LES WAAR JE JUDO LEERT

2 Welke woorden betekenen hetzelfde? Geef de woorden die hetzelfde betekenen, dezelfde kleur.

onweer   bliksem   koters   grietje   pen

kinderen   foto   broodtrommel   kiekje

lunchbox   jongedame   ballpoint

3 Waarnaar verwijst dit woord? Pak Kidsweek Junior erbij en zoek de artikelen op.

Eefke schreef haar eigen boek, pagina 2

'Maar **toen** ben ik ermee verder gegaan.'

Toen verwijst naar: **TOEN ZE EEN ADVERTENTIE ZAG VAN EEN UTIGEVERIJ DIE BOEKEN VAN KINDEREN UITGEEFT.**

'Soms wist ik het even niet meer en dan schreef ik een tijdje niet', vertelt **ze**.'

Ze verwijst naar: **EEFKE**

Raar maar waar, pagina 6

Maatje XXXXXL, 'Donna zegt zelf dat **ze** gezond is.'

Ze verwijst naar: **DONNA SIMPSON**

Plant eet poep : 'Dat vragen onderzoekers zich al jaren af.'

Dat verwijst naar: **WAAROM IS DE KELK VAN DE VLEESETENDE PLANT TOCH ZO GROOT?**

5 Wat kun je doen als je de draad kwijt raakt als je een artikel leest?

JE GAAT TERUG DAAR NAAR WAAR JE DE DRAAD KWIJT RAAKTE EN JE LEEST OPNIEUW. LET GOED OP MOEILIJKE WOORDEN EN VERWIJSWOORDEN. SOMS BESLUIT JE DAT HET EEN TE MOEILIJKE TEKST IS. DAN ZOEK JE EEN ANDERE TEKST OVER DIT ONDERWERP.